

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. info@vert.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

UAB „Tauragės šilumos tinklai“

Į 2021-09-10 Nr. SD-546

Viešųjų pirkimų tarnybai

DĖL UAB TAURAGĖS ŠILUMOS TINKLŲ MALKINĖS MEDIENOS PIRKIMO IR BOKURO Ruošimo šilumos gamybai

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) gavo UAB „Tauragės šilumos tinklai“ (toliau – Bendrovė) 2021 m. rugsėjo 10 d. raštą Nr. SD-546 (toliau – Raštas), kuriuo Bendrovė nurodė, kad kylant biokuro kainoms Lietuvoje Bendrovė ieško galimybių ir sprendimų, kaip būtų galima sumažinti šilumos kainą šilumos vartotojams. Bendrovė svarsto galimybę pirkti malkinę medieną ir gaminti biokuro skiedrą. Nenorėdama nusižengti galiojantiems Lietuvos Respublikos įstatymams ir nutarimams, Bendrovė prašo atsakyti į jai aktualius klausimus.

Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo (toliau – Įstatymas) 19¹ straipsnyje nurodyta, kad *šilumos tiekėjai, šilumos aukciono dalyviai ir bendri šilumos ir elektros energijos gamintojai, kurie elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti naudoja biokurą, privalo teikti pirmenybę energijos išteklių biržai įsigydami visą elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti reikalingą biokuro kiekį*. Bendrovei reikalingas metinis malkinės medienos kiekis būtų apie 32 000 tkm, t. y. apie 6000 t_{ne}, tačiau biokuro biržoje malkine mediena neprekiuojama ir neplanuojama prekiauti. Tokiu atveju, Bendrovės nuomone, ji atitiktų įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai, gaminti pirkimų taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 277 „Dėl Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 21.2 papunkčio, kuriame nurodyta, kad *laikotarpiu nuo sprendimo dėl laimėtojo priėmimo iki pirkimo sutarties su juo sudarymo biokuru biržoje neprekiuojama. Laikoma, kad biokuru biržoje neprekiuojama, jeigu gaunamas rašytinis biržos operatoriaus patvirtinimas. Biržos operatorius atitinkamą patvirtinimą pateikia ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo energetikos įmonių, energijai gaminti naudojančių biokurą, kreipimosi gavimo, sąlygą*.

Kadangi iš malkinės medienos būtų gaminama biokuro skiedra, Bendrovei kyla klausimas, ar ji, pirkdama malkinę medieną, nenusižengtų Taisyklių 11 punkte įtvirtintai nuostatai, kurioje nurodyta, kad *įsigyjančioji organizacija pirkimui (pirkimams) organizuoti ir atlikti privalo sudaryti pirkimų komisiją (toliau – Komisija), nustatyti jai užduotis ir suteikti visus įgaliojimus atlikti šias užduotis. Jeigu atskiro pirkimo vertė neviršija 10 000 eurų be PVM ir bendra tokių pirkimų vertė per einamuosius finansinius metus arba 12 mėnesių neviršija 5 procentų bendros įsigyjančiosios organizacijos energijos išteklių pirkimų vertės, tokius pirkimus gali atlikti įsigyjančiosios organizacijos vadovo paskirtas asmuo – pirkimų organizatorius. Kai energijos išteklių įsigyjami biržoje, tokių pirkimų gali atlikti pirkimų organizatorius, nesvarbu, kokia pirkimų vertė*. Taip pat Bendrovei neaišku, ar ribojama galimybė įsigyti malkinę medieną per elektroninės medienos pirkimo sistemą (toliau – EMPS), taip pat, ar ribojama galimybė įsigyti malkinę medieną iš ne Europos Sąjungos šalių.

Taryba pažymi, kad Taisyklių 142 punkte numatyta, jog Taisyklių reikalavimų vykdymo ir taikymo kontrolę užtikrina Taryba ir Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba). Taisyklių 20 punkte nurodyti galimi kuro pirkimo būdai:

- 20.1. *energijos išteklių įsigijimas biržoje;*
- 20.2. *atviro konkurso;*
- 20.3. *skelbiamų derybų;*
- 20.4. *neskelbiamų derybų.*

Taisyklių 144.1 papunktyje numatyta, kad Taisyklių 20.2–20.4 papunkčiuose nurodytų pirkimo būdų procedūrų reikalavimų priežiūrą vykdo Tarnyba, todėl atsižvelgdama į tai, kad Bendrovės klausimai yra susiję teisės aktuose įtvirtintų kuro įsigijimo reikalavimų taikymu, už kurių pirminę kontrolę yra atsakinga Tarnyba, ir vadovaudamasi Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, 28 punktu, Taryba persiūčia šį Bendrovės klausimą Tarnybai nagrinėti pagal kompetenciją.

Taryba pažymi, kad pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus (Įstatymas, Taisyklės), reglamentuojančius kuro pirkimo tvarką, nėra numatytų ribojimų dėl malkinės medienos pirkimo EMPS ar iš ne Europos Sąjungos šalių.

Bendrovė Rašte taip pat nurodė, kad smulkintų malkinę medieną ir gamintų medienos skiedras tokių parametrų, kokiais neprekiuojama energijos išteklių biržoje, todėl kyla klausimas ar, norėdama įrodyti energetinį efektyvumą, Bendrovė privalo vadovautis Taisyklių 21.1.3 papunkčio, kuriame numatyta, kad *laimėjusio pasiūlymo kaina, įskaitant transportavimo išlaidas, laimėjusio pasiūlymo nustatymo dieną yra daugiau kaip 5 procentais mažesnė už biržos operatoriaus informacinėje sistemoje pagal energetikos įmonių, energijai gaminti naudojančių biokurą, nurodytus duomenis (biokuro rūšį, tiekimo apskritį ir tiekimo laikotarpį) nustatytą vidutinę atitinkamos biokuro rūšies, tiktinos atitinkamoje apskrityje ir atitinkamu tiekimo laikotarpiu, biokuro biržos kainą; jeigu biokuro biržos prekybos duomenų nepakanka energetikos įmonių, energijai gaminti naudojančių biokurą, nurodytos vidutinės atitinkamos biokuro rūšies biokuro biržos kainai nustatyti, energetikos įmonės, energijai gaminti naudojančios biokurą, atlieka veiksmus, nurodytus Taisyklių 21.1.1 papunktyje* nuostata. Jeigu privalo, Bendrovė prašo nurodyti, kokio laikotarpio energijos išteklių biržoje prekiaujamų medienos skiedrų kainų duomenys turėtų būti analizuojami.

Taryba įvertinusi Bendrovės Rašte pateiktą informaciją ir jos svarstomus veiksmus, susijusius su biokuro įsigijimu, pažymi, kad galutinis produktas, naudojamas šilumos energijos gamybai Bendrovės atveju būtų medienos skiedra, kuria yra prekiaujama energijos išteklių biržoje. Rašte nenurodytos priežastys, dėl kurių Bendrovė šilumos energijos gamybai negali naudoti energijos išteklių biržoje prekiaujamų skiedrų, todėl išgydama malkinę medieną ir vėliau ją smulkindama privalo vadovautis Taisyklių 21.1.3 papunkčiu. Kitaip tariant, **bendra Bendrovės įsigytos malkinės medienos ir jos smulkinimo kaina (Eur/MWh)** turi atitikti ekonominio naudingumo kriterijų, numatytą Taisyklių 21.1.3 papunktyje. Pažymėtina, kad Tarybos tinklapyje 2016 m. sausio 27 d. buvo paskelbtas viešas išaiškinimas dėl ekonominio naudingumo sąlygos tinkamo įgyvendinimo išigyjant energijos išteklius¹. Minėtame išaiškinyje yra nurodyta, kad **ekonominio naudingumo sąlyga vertinama prieš sudarant sutartį** su biokuro tiekėju ir yra laikoma, kad ji įvykdyta, jeigu laimėjusio pasiūlymo kaina laimėjusio pasiūlymo nustatymo dieną yra daugiau kaip 5 procentais mažesnė už biržos operatoriaus paskutinę skelbiamą vidutinę tos energijos išteklių rūšies energijos išteklių biržos kainą (Taisyklių 21.1.3 papunktis). Kitaip tariant, ekonominio naudingumo vertinimas atliekamas vieną kartą, prieš sudarant biokuro pirkimo-pardavimo sutartį.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Bendrovė turėtų įvertinti malkinės medienos smulkinimo kainą, taip pat, naudodamasi energijos išteklių biržos tinklalapyje esančiu įrankiu pagal

¹ Išaiškinimą galite rasti Tarybos tinklalapyje adresu: <https://www.vert.lt/Puslapiai/naujienos/2016-metai/sausis/del-ekonominio-naudingumo-salygos-tinkamo-igyvendinimo-isigyjant-energijos-isteklius.aspx>

Bendrovės nurodytus duomenis (biokuro rūšį, tiekimo apskritį ir tiekimo laikotarpį) nustatyti, kokia yra numatoma medienos skiedrų pirkimo kaina energijos išteklių biržoje tuo laikotarpiu, kuriuo būtų smulkinama malkinė mediena. Atsižvelgdama į du prieš tai minėtus aspektus, Bendrovė turėtų įvertinti kokią maksimalią kainą už malkinę medieną gali sumokėti, kad bendra malkinės medienos ir jos smulkinimo kaina (Eur/MWh) būtų ne mažiau kaip 5 proc. mažesnė už biržos operatoriaus informacinėje sistemoje pagal energetikos įmonių, energijai gaminti naudojančių biokurą, nurodytus duomenis (biokuro rūšį, tiekimo apskritį ir tiekimo laikotarpį) nustatytą vidutinę atitinkamos biokuro rūšies, tiekimos atitinkamoje apskrityje ir atitinkamu tiekimo laikotarpiu, biokuro biržos kainą. **Vidutinę biokuro biržos kainą Bendrovė turėtų nustatyti prieš sudarydama malkinės medienos pirkimo-pardavimo sutartį.**

Jeigu Bendrovėje įvyko pokyčiai, susiję su šilumos energijos gamybos įrenginių keitimu, ar modernizavimu ir dėl to šilumos energijos gamybai energijos išteklių biržoje prekiaujamų skiedrų techniniai parametrai neatitinka Bendrovės poreikių, Bendrovė turėtų pateikti dokumentus, iš kurių būtų matyti, kokius techninius parametrus turi atitikti naudojamas biokuras. Tokiu atveju, pirkdama biokurą Bendrovė turėtų vadovautis Taisyklių 21.2 papunkčiu, numatančiu, kad *laikotarpiu nuo sprendimo dėl laimėtojo priėmimo iki pirkimo sutarties su juo sudarymo biokuru biržoje neprekiaujama. Laikoma, kad biokuru biržoje neprekiaujama, jeigu gaunamas rašytinis biržos operatoriaus patvirtinimas.*

Taryba primena, kad Taisyklių 24 punkte numatyta, kad įsigyjančioji organizacija privalo surinkti ir saugoti duomenis ir informaciją, įrodančius, kad Taisyklių 21 punkte nurodyta sąlyga įvykdyta. Energijos išteklius įsigyjant kitais būdais, t. y. ne energijos išteklių biržoje, įrodinėjimo pareiga, kad energijos išteklių biržoje dėl objektyvių priežasčių nebuvo galima įsigyti reikalingo atitinkamos kuro rūšies kiekio ar jo dalies arba kitais būdais įsigyti energijos išteklius buvo ekonomiškai naudingiau, tenka energijos išteklius perkančiai įmonei, kaip tai nustatyta Taisyklių 24 punkte. Bendrovės atveju, jeigu būtų nuspręsta pirkti malkinę medieną ir ją smulkinti, ekonominio naudingumo kriterijui pagrįsti būtų reikalingi tokia informacija: energijos išteklių biržos tinklalapyje esančio įrankio pagalba nustatyta vidutinė medienos skiedrų kaina (pagal aukščiau nurodytus parametrus), nustatyta prieš sudarant pirkimo-pardavimo sutartį su malkinės medienos tiekėju, fiksuota medienos skiedrų smulkinimo kaina, malkinės medienos pirkimo sutartis. Jeigu energijos išteklių biržoje neprekiaujama Bendrovei reikalingų techninių parametru medienos skiedromis, Bendrovė turėtų kreiptis į biržos operatorių ir gauti tai patvirtinantį raštą.

PRIDEDAMA. UAB „Tauragės šilumos tinklai“ 2021 m. rugsėjo 10 d. rašto Nr. SD-546 kopija, 2 lapai.

Tarybos pirmininko pavaduotojas

Donatas Jasas

R. Bartasiūtė-Černevičė, tel. (8 5) 213 9324, mob. 861238659, el. p. renata.bartasiute@vert.lt

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ TAURAGĖS ŠILUMOS TINKLAI

Paberžių g. 16, LT-72324 Tauragė, tel. (8 446) 62 863, el. p. info@tst.lt, www.tauragesst.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 179478621. PVM mokėtojo kodas LT 794786219.
A. s. LT 034010041600000293, Luminor Bankas

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA
Verkių g. 25C-1,
Vilnius, LT-08223
info@vert.lt

2021-09-10 Nr. SD-546

DĖL UAB TAURAGĖS ŠILUMOS TINKLŲ MALKINĖS MEDIENOS PIRKIMO IR BOKURO RUOŠIMO ŠILUMOS GAMYBAI

Kylant biokuro kainoms Lietuvoje, UAB Tauragės šilumos tinklai (toliau – TŠT) ieško galimybių ir sprendimų, kaip būtų galima sumažinti šilumos kainą šilumos vartotojams. Svarstoma galimybė įmonėje pirkti malkinę medieną ir gaminti biokuro skiedrą. Nenorėdami nusižengti galiojantiems Lietuvos Respublikos įstatymams ir nutarimams prašome jūsų atsakyti į mums aktualius klausimus ir išaiškinti kai kuriuos aspektus.

Pagal Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023, 19¹ straipsnio 1 dalį „Šilumos tiekėjai, šilumos aukciono dalyviai ir bendri šilumos ir elektros energijos gamintojai, kurie elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti naudoja biokurą, privalo teikti pirmenybę energijos išteklių biržai įsigydami visą elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti reikalingą biokuro kiekį.“, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 277 „Dėl įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimo taisyklių“ 21 punktą „Šilumos tiekėjai, reguliuojami nepriklausomi šilumos gamintojai ir bendri šilumos ir elektros energijos gamintojai, kurie elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti naudoja biokurą (toliau – energetikos įmonės, energijai gaminti naudojančios biokurą), privalo teikti pirmenybę biokuro įsigijimui biržoje prieš kitus numatytus biokuro įsigijimo būdus“, privalome biokurą įsigyti biokuro biržoje.

TŠT reikalingas metinis malkinės medienos kiekis būtų apie 32 000 ktm, t.y. apie 6000 tne, tačiau biokuro biržoje BALTPOOL malkine mediena neprekiuojama ir neplanuojama prekiauti, tuo atveju atitiktume minėto nutarimo 21.2 punktą „Laikotarpiu nuo sprendimo dėl laimėtojo priėmimo iki pirkimo sutarties su juo sudarymo biokuru biržoje neprekiuojama. Laikoma, kad biokuru biržoje neprekiuojama, jeigu gaunamas rašytinis biržos operatoriaus patvirtinimas. Biržos operatorius atitinkamą patvirtinimą pateikia ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo energetikos įmonių, energijai gaminti naudojančių biokurą, kreipimosi gavimo“. **Kadangi iš malkinės medienos būtų gaminama biokuro skiedra, ar nenusižengtų įmonė minėto nutarimo 11 punktui** „Įsigyjančioji organizacija pirkimui (pirkimams) organizuoti ir atlikti privalo sudaryti pirkimų komisiją (toliau – Komisija), nustatyti jai užduotis ir suteikti visus įgaliojimus atlikti šias užduotis. Jeigu atskiro pirkimo vertė neviršija 10 000 eurų be PVM ir bendra tokių pirkimų vertė per einamuosius finansinius metus arba 12 mėnesių neviršija 5 procentų bendros įsigyjančiosios organizacijos energijos

išteklų pirkimų vertės, tokius pirkimus gali atlikti įsigyjančiosios organizacijos vadovo paskirtas asmuo – pirkimų organizatorius. Kai energijos ištekliai įsigijami biržoje, tokį pirkimą gali atlikti pirkimų organizatorius, nesvarbu, kokia pirkimų vertė.“, pirkdama malkinę medieną ir ar ribojama galimybė įsigyti malkinę medieną per elektroninės medienos pirkimo sistemą, toliau EMPS (<https://emps.baltpool.eu/>), ar ribojama galimybė įsigyti malkinę medieną iš ne Europos Sąjungos šalių.

TŠT būtų smulkinama malkinė mediena ir gaminama biokuro skiedra, kuria biokuro birža neprekiauja ir ar norint įrodyti energetinį efektyvumą privalome vadovautis minėtu nutarimu 21.1.3 punktu „... arba laimėjusio pasiūlymo kaina, įskaitant transportavimo išlaidas, laimėjusio pasiūlymo nustatymo dieną yra daugiau kaip 5 procentais mažesnė už biržos operatoriaus informacinėje sistemoje pagal energetikos įmonių, energijai gaminti naudojančių biokurą, nurodytus duomenis (biokuro rūšį, tiekimo apskritį ir tiekimo laikotarpį) nustatytą vidutinę atitinkamos biokuro rūšies, tiekimos atitinkamoje apskrityje ir atitinkamu tiekimo laikotarpiu, biokuro biržos kainą; jeigu biokuro biržos prekybos duomenų nepakanka energetikos įmonių, energijai gaminti naudojančių biokurą, nurodytos vidutinės atitinkamos biokuro rūšies biokuro biržos kainai nustatyti, energetikos įmonės, energijai gaminti naudojančios biokurą, atlieka veiksmus, nurodytus Taisyklių 21.“, **jei privalome, kokio laikotarpio reikalingi biokuro biržos BALTPPOOL skiedrų kainų vidurkių duomenys?**

Prašome jūsų išaiškinti kaip teisingai ir nenusižengiant įstatymui, bei minėtam nutarimui TŠT atlikti malkinės medienos pirkimą ir pagamintos skiedros kainos vidurkio palyginimą, nepažeidžiant energetinio efektyvumo sąlygos.

Direktorius

Audrius Arcišauskas

Parengė:

Biokuro specialistė Agnė Gendrolienė, agne.gendroliene@tst.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 188706554, Verkių g. 25C-1, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL UAB TAURAGĖS ŠLUMOS TINKLŲ MALKINĖS MEDIENOS PIRKIMO IR BOKURO RUOŠIMO ŠILUMOS GAMYBAI
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-10-04 Nr. R2-(ŠGK)-5953
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Donatas Jasas, Tarybos pirmininko pavaduotojas
Sertifikatas išduotas	DONATAS JASAS, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-10-04 16:50:01 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-10-04 16:50:16 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-07-18 11:11:27 – 2022-07-17 11:11:27
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2020-05-22 11:50:44 iki 2023-05-22 11:50:44
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.27
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-10-04 16:51:27)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-10-04 16:51:28 Dokumentų valdymo sistema Avilys